

A Fővárosi Ítéltábla dr. Janza Frigyesné ügyvéd által képviselt felperesnek az Erős Ügyvédi Iroda és dr. Tamási Artúr ügyvéd által képviselt alperes ellen tisztességtelen piaci magatartás megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. március 8. napján kelt 25.G.41.502/2011/11. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részeit nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000,- (Tizenötezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes a ...-i telephelyén található bemutatóterem felújításának tervezési és kivitelezési munkáira néven pályázatot írt ki, amelyre többek között a felperesi társaságot is meghívta. Az előzetes ajánlatot követően az alperes kiválasztotta a felperest arra, hogy a pályázat elektronikus aukcióján is részt vegyen. Az alperes az interneten keresztül lebonyolított elektronikus aukciót 2011. február 21. napján 15.00 és 16.00 óra közötti időszakra hirdette meg. Az aukciót az alperes részéről Sz. B. szervezte és felügyelte, az induló ár 73.000.000,- Ft volt. A felperes egyedüli ajánlattevőként érvényes ajánlatot adott az induló árnak megfelelő összegben. A L. Zrt. képviseletében Sz. I. jelezte, hogy technikai probléma miatt nem tudnak ajánlatot tenni. Sz. B. és Sz. I. telefonon megbeszélték, hogy a licitet 72.000.000,- Ft-os induló ár mellett megismétlik. Sz. B. ezt követően elektronikus levélben tájékoztatta a résztvevőket, hogy az árverést 16.30 és 17.00 óra között megismétlik. A megismételt árverés alatt a felperes jelezte, hogy az újabb licitbe nem tud belépni. A technikai probléma elhárulása után pedig már nem tett ajánlatot, így a licit nyertese

az egyedüli ajánlatot tevő L. Zrt. lett, aki az induló árnak megfelelő 72.000.000,- Ft-os ajánlatot tette.

A felperes a Fővárosi Bírósághoz 2011. augusztus 9. napján benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az 1997. évi LVII. törvény (Tpv.) 86. § (2) bekezdés a) pontja alapján, hogy az alperes eljárása a Tpv. 7. §-a szerint megsértette a verseny tisztaságát és kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest nyilvánosan elégtétel adására. Kérte perköltségben marasztalását.

Arra hivatkozott, hogy az alperes nem tartotta be a saját maga által alkotott kiírási szabályokat, ezzel megsértette az egyenlő bánásmód követelményét és a verseny tisztaságát. Hangsúlyozta, hogy nem azt nehezményezi, hogy nem velük kötött szerződést az alperes, mivel szerződéskötési kötelezettsége nem volt, azonban a felperes egy jól összeállított anyagot készített el 60-70 mérnökóra igénybevételeivel, ezért méltatlan volt a felperessel szembeni eljárás, amely miatt az erkölcsi elégtételhez ragaszkodik. A felperes az első 73.000.000,- Ft indulási árral kiírt aukció kapcsán végezte el a költségszámításokat. Ehhez a képest a megismételt licitre szóló meghívó alperes általi elküldése és a licit kezdő időpontja közötti tízperces időtartam rövid volt ahhoz, hogy az ajánlatukat ismételten átszámítsák és dönteni tudjanak abban a kérdésben, hogy tegyenek-e 71.800.000,- Ft-os vagy alacsonyabb ajánlatot a licit során, figyelemmel a 200.000,- Ft-os licitlépcsőre. Az alperes az eljárás során még a L. Zrt.-t érintő technikai hiba meglétét sem tudta igazolni. Ezzel szemben bizonyítást nyert, hogy az alperes részéről eljár Sz. B. határozta meg az új kiindulási árat, melynek oka, hogy az első licit során nem volt árverseny, és a személyes siker érdekében félretette a pályázati szabályokat, amikor meghatározta a L. Zrt. által benyújtandó, a második aukcióban kiírt 72.000.000,- Ft-os minimális árat.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Azt hangsúlyozta, hogy nem sérült a verseny tisztasága, a pályázók egyenlő elbánásban részesültek, valamennyi pályázót azonos időben értesítettek az új minimális árról, ugyanakkor a felperes ügyvezetője volt az, aki telefonon jelezte Sz. B.-nak, hogy a második aukcióban nem kíván részt venni, majd a tanúvallomásában is megerősítette, hogy nem kívántak a 72.000.000,- Ft-os ár alá menni. Mivel nem volt szerződéskötési kötelezettsége az alperesnek, nem sértett semmilyen szabályt azzal, hogy megismételte az elektronikus aukciót, amelynek során, bár a felperes technikai problémát jelzett, végül igazoltan sikeresen bejelentkezett, azonban ajánlatot nem tett. A verseny tisztasága nem sérült, ezért eredmény hiányában a Tpv. 7. §-ának megsértése nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás keretében személyesen hallgatta meg a felperes ügyvezetőjét, É. M.-t, valamint tanúként hallgatta ki Sz. B.-t és a L. Zrt. részéről eljár Sz. I.-t és B. A.-t.

A 2012. március 8. napján kelt 25.G.41.502/2011/11. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes a jelzésű pályáztatás során megsértette a versenyeztetés tisztaságát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 217.500,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában elsődlegesen rögzítette, hogy a Tpvt. 7. §-a szubszidiárius szabály, amely nem határozza meg konkrétan a verseny tisztaságát sértő magatartások körét. Minden olyan magatartást tilt, amely a verseny tisztaságát a versenyeztetés bármely szakaszában sérti. A verseny tisztaságának sérelme mint eredmény önmagában, további eredmény vagy feltétel nélkül megalapozza a versenyjogi jogsértés megállapíthatóságát. A bíróságnak a kereset alapján azt kellett vizsgálnia, hogy sérült-e a versenyeztetés tisztasága az alperes által szervezett elektronikus árverés lebonyolítása során. Ennek keretében vizsgálta az aukció megismétlésének okait, körülményeit és a megismételt aukció lefolyását.

Megállapította, hogy önmagában az aukció megismétlése nem sértette volna a verseny tisztaságát, mivel a megismétlés lehetőségét a kiírás is tartalmazta, bár nem technikai probléma, hanem a versenyhez nem illeszkedő ajánlat következményeként. Az, hogy a L. Zrt. az első árverés alatt technikai probléma miatt nem tudott részt venni az árverésen, megalapozza a megismétlés indokoltságát. Megállapította azonban, hogy a versenyeztetés tisztaságát sérti, ha az ajánlattevő az árverést azért ismétli meg, mert nem elégedett a kialakult eredménnyel, az árverseny mértékével. Sz. B. tanúvallomásában az árverés megismétlésének okai között kifejezetten megjelölte az árverseny hiányát és az árcsökkentés iránti alperesi igényt. Az árverés kimenetelére azonban az ajánlatkérő a kiinduló ár meghatározásán kívül nem gyakorolhat befolyást, a szabályosan lezajlott árverés pedig annyiban köti az ajánlatkérőt is, hogy az árverés eredményétől még akkor sem tekinthet el, ha egyébként nincs szerződéskötési kötelezettsége. Az árverés megismétlésének tehát voltak jogszerű indokai is, ezért a bíróság összességében nem azt tekintette versenyjogot sértő körülménynek, hogy az árverést megismételték, hanem azt, hogy a megismételt árverésnél az alperes alacsonyabb kiinduló árat állapított meg. Ha az ajánlatkérő bármely oknál fogva az árverés megismétlése mellett dönt, úgy az árverést azonos feltételekkel kell lefolytatni. Az induló ár mérséklése azért sérti a versenyeztetés tisztaságát, mert a csökkentést az alperes annak ismeretében tette meg, hogy milyen ajánlat érkezett a nagyobb összegű indulóár mellett, illetve milyen szándékkal rendelkezik a licitbe bekapcsolódó L. Zrt. Az árverésnek nem jogszerű célja, hogy a kiíró a résztvevők ajánlattételi hajlandóságának konkrét ismeretében módosítsa az induló árat. Ez a körülmény akkor is sértette a versenyeztetés tisztaságát, ha a megismételt aukcióról szóló értesítésben az alperes feltüntette az új induló árat, mivel a versenyjogi sérelmet nem az újabb induló ár ismeretének hiánya okozza. Önmagában sérti a pályázat résztvevőinek esélyegyenlőségét, ha az ajánlatkérő az árverés lezárása előtt az induló ár tekintetében bármilyen tartalmú egyeztetést folytat valamely résztvevővel. A tanúvallomásokból pedig ennek ténye egyértelműen megállapítható volt. Az alperes annak tudatában indíthatta el a megismételt árverést, hogy a csökkentett induló árra egy ajánlattevő biztosan lesz, amely ellentétes az árverési jellegű rendszer alkalmazásával, mivel így az alperes megkerülhette az árverés

sikertelenségének kockázatát. Mindezekre tekintettel a felperes jogsértés megállapítására irányuló keresetét megalapozottnak találta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság újabb eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

A fellebbezésében érdemben fenntartotta az elsőfokú eljárásban 9. sorszám alatt benyújtott előkészítő iratában részletesen kifejtett álláspontját, amely szerint a megisméltés döntő indoka nem az árverseny hiánya, hanem a technikai probléma volt. A megisméltéshez az árverseny hiánya csak annyiban járult hozzá, hogy Sz. B. tisztában volt azzal, hogy lehetséges lett volna az árverseny, ha nincs technikai probléma, mivel a L. Zrt. kedvezőbb ajánlatot kívánt tenni, amire azonban nem volt képes. Emiatt a másodlagos indoknak nincs relevanciája. Hangsúlyozta, hogy a bírói gyakorlatban egyértelmű, hogy a pályáztatás nem jár a pályázat kiírója részéről szerződéskötési kötelezettséggel. Ha a kiíró a pályázatot eredménytelennek nyilváníthatja és nem terheli szerződéskötési kötelezettség, úgy nem sértheti a verseny tisztaságát, ha a pályázatot bármely okból eredménytelennek nyilvánítja és azt megismélti. Különösen nem sértheti a verseny tisztaságát az, ha épp a versenyeztetés céljával egybeesően azért ismétli meg az aukciót, mert nem elégedett a kialakult eredménnyel. A pályázat eredménytelenné nyilvánítása ugyanis pontosan azt az esetkört jelenti, amikor a pályázaton ugyan születik ajánlat, azonban azzal a kiíró valamely szempontból nem elégedett. Miután az elsőfokú ítélet is tartalmazza, hogy nincs szerződéskötési kötelezettség, az indokolás feloldhatatlan ellentétet tartalmaz, amiért egyben jogszabálysértő is.

Hangsúlyozta, hogy a bírósági gyakorlat a versenyeztetés tisztaságát sértő magatartást lényegében kizárólag az irányadó pályáztatási szabályok megsértésében és ezzel az esélyegyenlőség és az egyenlő elbánás biztosításának hiányában látja. Ehhez képest az ítélet nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a megisméltelt aukció induló árának változtatása miért és mennyiben sértette a pályázók esélyegyenlőségét és a pályázók egyenlő elbánásának biztosítását. A pályázók kellő és azonos időben értesültek az új kiinduló árról és a megisméltelt aukcióban azonos eséllyel fogadhatták el azt. Álláspontja szerint éppen azzal sérült volna az egyenlő elbírálás, ha ugyanazt az induló árat tartalmazza a második aukció. Ez esetben előfordulhatott volna, hogy az eredeti aukció 73.000.000,- Ft-os induló árát más pályázó fogadja el és ez esetben utóbb a felperes állíthatta volna, hogy a másik pályázónál felmerült technikai okok miatt nem ő, hanem más nyerte meg a pályázatot, noha egyforma ajánlatot adtak. A legalacsonyabb ár elérését célzó árlejtéses aukció során az árcsökkenés váratlan körülménynek nem minősíthető, és e körben nincs jelentősége, hogy az árcsökkenés licitálás vagy pedig alacsonyabb kiindulási ár eredménye. Szintén a bírói gyakorlatra hivatkozással előadta, hogy a Tpv. 7. §-ának megsértése a konkrét tényállás alapján dönthető el, és a kifogásolt eseményeket nem mechanikusan, hanem az ésszerűség keretein belül, az eset összes körülményének figyelembevételével, a gazdasági élet általánosan elfogadott magatartási normái alapján kell megítélni. Ennek felelt meg az alperes azon eljárása, hogy egy technikai okok miatt

megismételt aukciónál a technikai nehézséggel szembesülő, de ajánlatot adni kívánó pályázó létének tudatában a megismételt aukcióra alacsonyabb induló árat határozott meg, hiszen a L. Zrt. által adni kívánt ajánlat csak az eredeti induló árnál alacsonyabb lehetett, és a megismételt aukció alacsonyabb árával elkerülhető volt, hogy a két aukció során két különböző pályázó is elfogadja az eredeti induló árat.

Nem alkalmas az alperes által lefolytatott egyeztetés sem a verseny tisztaságának megsértésére. Az új induló árat ugyanis az egyeztetéstől függetlenül elfogadhatta bármely induló. Az ítélet nem indokolja meg, hogy hogyan került ez által kedvezőbb helyzetbe a L. Zrt. Figyelmen kívül hagyja az ítélet azt is, hogy nem az alperes, hanem a L. Zrt. volt az, aki a technikai probléma kapcsán az ár kérdését elsőként felvetette, és közléséhez képest nem volt ésszerűtlen és a gazdasági élet általánosan elfogadott magatartási normáival ellentétes az alperes részéről azt megkérdezni, hogy elfogadja-e induló árként a 72.000.000,- Ft-ot.

Azért is jogszabálysértő az elsőfokú ítélet, mert a Tpvt. 7. §-a nem alkalmazható olyan magatartásokra, amelyeket a törvény más rendelkezése vagy külön törvény szabályoz. Amennyiben az elsőfokú bíróság álláspontja az, hogy az alperes és a L. Zrt. között bármiféle egyeztetés valósult meg, úgy azért kellett volna a keresetet elutasítania, mert az ilyen áregyeztetés, árösszehangolás nem a Tpvt. 7. §-a, hanem a Tpvt. 11. §-ának (1) és (2) bekezdése alá tartozik. Mégsem tartozik azonban a Tpvt. 11. §-a alá, mert az csak a vételi és az eladási árak meghatározását tiltja és valamely aukció induló árának egyeztetése pedig nem ármeghatározás.

Ugyancsak jogszabálysértő a kifogásolt egyeztetés versenyjogi értékelése is. A versenyjogi gyakorlat bármely információcserét kizárólag akkor tekint versenyjogot sértőnek, ha ún. érzékeny információkról van szó, amely általánosságban, illetve a több érintett részére nem hozzáférhető és ugyanakkor a verseny kimenetelét befolyásolhatja. A megismételt aukció induló ára nem tartozik ennek körébe. Végül előadta, hogy a Tpvt. 7. §-ában írt eredmény nem következett be. Az elsőfokú ítélet nem mutatja be, hogy a verseny tisztasága a konkrét perbeli esetben ténylegesen sérült volna. Az alperesnek felrótt állítólagos versenysértések a pályáztatás végeredményét nem befolyásolták, így megalapozottságuk esetén is legfeljebb a Tpvt. 7. §-a alá nem tartozó, eredménnyel nem járó, veszélyeztető magatartásokról lehetne szó.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség marasztalását kérte. Elsődlegesen rámutatott, hogy a másodlagos fellebbezési kérelmét az alperes nem indokolta semmivel, ezért annak alapján az elsőfokú ítélet nem helyezhető hatályon kívül.

Az alperes a 2012. február 21-én benyújtott elsőfokú előkészítő iratát ismételte meg a fellebbezésében, melynek cáfolatát az elsőfokú ítélet már lényegében tartalmazza. Az elsőfokon eljáró bíróság a Pp. 206. §-a alapján végezte el a bizonyítékok összevetését, és azokból meggyőződése szerint döntötte el, hogy az alperes a pályáztatás során megsértette a versenyeztetés tisztaságát. Miután a Tpvt. 7. §-a szubszidiárius szabály, ezért a bíróság az e körben tett tanúvallomásokot szabadon értékelhette, és helytállóan mutatott rá arra, hogy

amennyiben bármely okból az aukció megismétlése indokolt, úgy azt csak azonos feltételekkel lehet megtenni. A fellebbezés megkísérli bagatellizálni a L. Zrt. és az alperesi képviselő közötti megbeszélést, de az ítélet itt is egyértelműen kimondja, hogy sérti az esélyegyenlőséget, ha az árverés lezárása előtt az induló ár tekintetében bármilyen tartalmú egyeztetést folytat a kiíró a résztvevővel. Az alperesi fellebbezéssel szemben bekövetkezett az eredmény azáltal, hogy az alperesi magatartás folytán a felperest nem védte a szabályszerűen kiírt elektronikus pályázati rendszer, mert abba az alperesi képviselő belenyúlt, az üzleti érdekei előtérbe helyezésével maga oldotta meg az árlicitet.

A felperes sérelmezte az alperesi képviselőnek a bírósági gyakorlatra történő folytonos hivatkozását, mert Magyarországon nincs precedens ítélkezés és véleménye szerint a Pp. és maga a versenyjogi szabályozás is megfelelő iránymutatást ad a vita eldöntéséhez. Végül előadta, hogy a felperes több, mint húsz éve végez építési vállalkozói tevékenységet, számtalan munkát pályázat útján nyert el. Köztudomású, hogy egy cég csak akkor vehet részt pályázaton, ha mind gazdasági, mind etikai értelemben megfelelő referenciával rendelkezik, éppen ezért sértette a felperest az alperes etikátlan magatartása.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintettel bírálta felül, nem képezte ezért a másodfokú eljárás tárgyát a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helytálló jogi következtetéssel és megalapozott indokolással adott helyt a tisztességtelen piaci magatartás megállapítására irányuló kereseti kérelemnek.

Az alperes a fellebbezésében a hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos fellebbezése kapcsán nem jelölt meg olyan eljárási szabálysértést, illetve nem hivatkozott olyan szükséges bizonyításra, amely alapot adott volna a Pp. 252. § (2) vagy (3) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

Helytállóan hivatkozott a felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra is, hogy az alperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett jogi álláspontját ismételte meg, melyet az elsőfokú bíróság részletesen és helyesen, valamennyi alperesei hivatkozásra kiterjedően értékelt az ítéletében. A másodfokú bíróság mindenben osztotta az elsőfokú bíróság jogi indokolásában foglaltakat, ezért csak a fellebbezésben kiemelten hangsúlyozottakra tekintettel utalásszerűen mutat rá az alábbiakra.

Az alperes nem eredménytelennel minősítette az eredeti 16. és 17. óra közötti időtartamra kiírt elektronikus aukciót, hanem technikai hibára hivatkozással fél órával a lezárást követően, módosított feltételekkel megismételte azt követően, hogy az egyik résztvevővel az ajánlati és az újonnan meghatározandó kiinduló árra is kiterjedő egyeztetést folytatott, továbbá annak ismeretében, hogy az eredeti aukció során a felperesen kívül más nem tett ajánlatot. Ezzel a magatartásával érdemben befolyásolta az aukció végeredményét. Ha ugyanis saját kiírásával

ellentétben - hiszen az nem tartalmazta az alacsonyabb induló árral bármely okból történő megismétlés lehetőségét - nem dönt a megismétlésről, akkor a pályázat nyertese az egyedül ajánlatot tevő felperes lett volna. Ha viszont a pályáztatást eredménytelennek nyilvánítja és újból kiírja (ez esetben akár új feltételekkel), akkor felkészülési időt biztosít valamennyi résztvevő számára, hogy annak alapján kalkulálva adhassanak ajánlatot. A harmadik jogszerű lehetőség - ahogyan arra az elsőfokú bíróság rámutatott - az azonos feltételekkel történő megismétlés lehetett volna.

A másodfokú bíróság megítélése szerint arra is megalapozottan hivatkozott a felperes, hogy megsértette az egyenlő elbánás elvét az alperes azáltal is, hogy a L. Zrt. technikai hibát jelző értesítése alapján az aukció megismétléséről döntött, míg ugyanezt nem tette meg a felperes megismételt aukció során tett azonos tartalmú jelzése alapján.

Ezért helytállóan és rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a keresetben sérelmezett magatartásával megsértette a versenyeztetés tisztaságát.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - annak helytálló indokaira utalással - helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a Fővárosi Ítéltábla a pereszes alperest a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költségének megfizetésére; annak mértékét a meg nem határozható pertárgyértékre figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel, a kifejtett ügyvédi tevékenység munkaigénye alapján határozta meg.

Budapest, 2012. év november hó 8. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

. Kurucz Zsuzsanna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő